

Session 3: With Whom, and From Whom, Do We Learn?

Ariel Evan Mayse (559) 708 2571

amayse@stanford.edu

Babylonian Talmud, Ta'anit 7a

Rabbi Hama, son of Rabbi Hanina, said: What is the meaning of that which is written: "Iron sharpens iron, [so a [person sharpens the countenance of his friend]" (Proverbs 27:17)? It comes to tell you that just as with these iron implements, one sharpens the other, so, too, Torah scholars sharpen one another in *halakhah*.

אמר רבי חמא ברבי חנינא, מאי דקתיב: "בַּרְזֵל בְּכַרְזֵל יִתְד", לומר לך: מִה בְּרִזְזָל זֶה — אֶתְד מְחַדֵּד אֶת חֲבִירוֹ, אֶף שְׁנֵי תַלְמִידֵי חֻכְמִים — מְחַדְדִין זֶה אֶת זֶה בְּהִלְכָה.

אמר רבה בר בר חנה: למה נמשלו דברי תורה כאש, שְׁנֵאמַר: "הלא כה דברי כאש נאם ה'", לומר לך: מִה אֵשׁ אֵינוֹ דוֹלֵק יְחִידִי, אֶף דְּבָרֵי תוֹרָה אֵין מְתַקְנִימִין בִּיְחִידִי.

Rabba bar bar Hana said: Why are matters of Torah compared to fire, as it is stated: "Is not My word like fire, says the Lord" (Jeremiah 23:29)? To tell you: Just as fire does not ignite in a lone stick, so too, matters of Torah are not retained by a lone scholar.

Nancy Levene, "Courses and Canons," 1000, 1002

Let us call a classroom a laboratory. It is a space of experiment, a space controlled by questions. The questions build on what is known in order to cultivate new frontiers, and so are suspenseful, collaborative, and methodical. A laboratory is a discipline; not just anything can happen there. Yet a laboratory is a place of surprise, a place where a question and an objection can alter the sense of the world... We students are the laboratory of canon, the experimental space of working on, working out, and augmenting what it is. In metaphor, canon is a limitless language I use, whose origins are also my origins . . . A canon is an act of the mind.

Herb Kohl, *The Herb Kohl Reader: Awakening the Heart of Teaching*, xxii

Education is a moral practice manifested by the specific content and nature of instruction across subject areas, within the context of a caring learning community.

Maimonides, *Perush ha-Mishnah* (12th-13th century Spain/Egypt)

"Make for yourself a teacher." That is, even if one is not fitting to be your teacher, appoint that person as your teacher so that you can study with them and thus your learning will become settled. Study in isolation is unlike one who learns from another person. What you learn from someone else is more

עשה לך רב. ואפילו לא יהיה ראוי להיות לך לרב עשה אותו לך לרב כדי שתשא ותתן עמו ויתקים תלמודך בידך, לפי ש דומה אין למוד האדם לעצמו כלמודו מזולתו כי למודו מזולתו מתקיים בידו ומברר יותר, ואפילו היה כמוהו בחכמה או פחות ממנו . . .

sustained and understood, even if they are your equal in wisdom or lesser than you...

It says “**acquire for yourself a friend,**” referring to it as an acquisition and not “make for yourself a friend” or “befriend others.” The intention is that one must acquire a beloved friend for themselves so that all matters be improved by them, as the sages taught, “Either a friend or death” (b. Ta’anit 23a).

If one does not identify such a person, one must make strenuous efforts to do so - even if you must first lead that person to into friendship, such that they become your friend. One must never let up this connection, until the friendship is firmly established, as the ethicists say, “When you love, do not love according to your qualities; but rather love according to the qualities of your friend.” When each friend does this, and has the intention to fulfill the other’s will, the intention of both of them will be one, without a doubt.

How wonderful is Aristotle’s statement: “The other friend is yourself.”

There are three types of friendship: a friendship of utility, of pleasure, and of virtue.

A friendship of utility is, for example, the friendship of two [business] partners or the friendship of the king and their retinue.

The friendship for pleasure is of two types - the friend for pleasure and the friend for confidence. The friend for pleasure is like that of men and women in a marriage, and so forth. The friend for confidence is when a one has a friend upon whom one can depend and not withhold anything from them - not in action and not in speech, make known all of their affairs - the good ones and the disgraceful - without fearing any embarrassment from this - not from that person and not from any other. When one has such a level of confidence in a another, one finds great enjoyment in their words and in great friendship.

And a friend for virtue is when the desire of both of them and their intention is for one thing, and that is doing good. Each one wishes to be helped by their friend in reaching for this good so that both can reach for this good. This is the friend regarding which we are commanded to acquire. It is like the

ואמר וקנה לך חבר זכר אותו בלשון קנייה ולא אמר עשה לך חבר או התחבר לחברים, וכיוצא בזה. הכונה בזה שראוי לאדם לקחת לעצמו חבר על כל פנים כדי שיוטבו בכך כל עניניו, כמו שאמר אי חברותא אי מיתותא.

ואם לא ימצאהו צריך להשתדל בכך, ואפילו ירכשהו לחברות תחילה עד שיהא חבר, ולא יחדל מלנהוג לפי רוחו עד שתתחזק חברותו, כמו שאומרים אנשי המוסר: “אם התחברת אל תתחבר לפי דרכך אלא התר לפי דרכו של חברך.” וכאשר תהא כוונת כל אחד מן החברים על פי צווא זו הרי תהיה מטרת כל אחד מהם למלא רצון חברו, ונמצא שמטרת כולם לדבר אחד בלי ספק.

וכמה נאה מאמר ארסטו “הידיד האחר הוא אתה.” וחברים שלשה גוגים: חבר לתועלת, חבר הנאה, וחבר לדבר נעלה.

החבר לתועלת הוא כגון חברות שני השותפין וכחברות המלך וצבאו.

אבל חבר הנאה הוא שני סוגים: חבר תענוג וחבר ביטחון

חבר תענוג -- הוא כחברות הזכרים לנקבות בנישואין וכיוצא בזה. וחבר ביטחון -- הוא שיהא לאדם חבר שדעתו סומכת עליו שאינו נשמר ממנו, לא במעשה ולא בדיבור, ומגלה לו כל עניניו, הטוב מהן והרע, בלי שיחוש ממנו שיבואהו בכך ביזיון, לא אצלו ולא אצל זולתו, הרי כאשר יהיה לנפש ביטחון באיזה אדם עד-כדי-כך, יהיה לה נחת רב-מאד בשיחתו וידידות.

וחבר לדבר נעלה -- הוא שתהיה כמיהת שניהם ומטרתם לעניין אחד והוא עשיית הטוב, וירצה כל אחד מהם להיעזר בחברו כדי להשיג אותו הטוב לשניהם יחד, וזהו החבר שציווה בקנייתו, והוא כגון חברות הרב לתלמיד והתלמיד לרב.”

love of the teacher for the student, and of the student for the teacher.

W.E.B DuBois, Souls of Black Folk

“I sit with Shakespeare, and he winces not. Across the color line I move arm and arm with Balzac and Dumas, where smiling men and welcoming women glide in gilded halls. From out of the caves of evening that swing between the strong-limbed Earth and the tracery of stars, I summon Aristotle and Aurelius and what soul I will, and they come all graciously with no scorn nor condescension. So, wed with Truth, I dwell above the veil. Is this the life you grudge us, O knightly America? Is this the life you long to change into the dull red hideousness of Georgia? Are you so afraid lest peering from this high Pisgah, between Philistine and Amalekite, we sight the Promised Land?”

Rabbi Yosef Dov Soloveitchik, “From There You Shall Seek,” p. 145

This experience belongs to my childhood. Still, it is not the golden fantasy of a little boy; the feeling in it is not mystical. It is a completely historical, psychological reality that is alive even now in the depths of my soul. When I sit down to learn Torah, I find myself immediately in the company of the sages of the *masorah* [tradition]. The relations between us are personal. The Rambam is at my right, Rabbenu Tam at my left, Rashi sits up front and interprets Rabben Tam disputes him; the Ramabm issues a ruling, and the Rabad objects. They are all in my little room, sitting around my table. They look at my affectionately, enjoy arguing and studying the Talmud with me, and encourage and support me the way a father does. Torah study is not solely an educational activity. It is not a merely formal, technical matter embodied in the discovery and exchange of facts. It is a powerful experience of becoming friends with many generations of Torah scholars, the joining of one spirit with another, the union of souls. Those who transmitted the Torah and those who received it come together in one historical way-station.

Babylonian Talmud, Ta’anit 24a

Rav came to a certain place. He decreed a fast but rain did not come. The prayer leader descended before him recited: “He Who makes the wind blow,” and the wind blew. He said: “Who makes the rain fall,” and the rain came.

Rav said to him: What are your deeds?

He said to him: I am a teacher of children, and I teach the Bible to the children of the poor as to the children of the rich. If someone cannot pay, I do not take anything. And for any child who is struggling, I have a pond with a school of fish. I win the student over with my fish. I calm him and sooth him, until he learns to read.”

רב איקלע לכהווא ארתא, גזר תעניתא ולא אתא מיטרא. נחית קמיה שליחא דצבורא, אמר “משיב הרוח” ונשב זיקא, אמר “מוריד הגשם” ואתא מיטרא.

אמר ליה: מאי עובדך?

אמר ליה: מיקרי דרדקי אנא, ומקרינא לבני ענני פבני עתירי. וכל דלא אפשר ליה — לא שקלינא מינייה מידי. ואית לי פירא דכוורי, וכל מאן דפישע משחידנא ליה מינייהו, ומסדרין ליה ומפיסינן ליה עד דאתי וקרי.

Babylonian Talmud, Horayot 12a

Rav Mesharshayya said to his son: “When you seek to enter and study before your teacher, review your lessons and then enter before your teacher. When you are sitting before them, look to their mouth, as it is written: “And your eyes shall see your teacher” (Isaiah 30:20). When you study, study next to a river of water; just as the water flows, your studies will flow.”

אמר להו רב משרשיא לבריה כי בעיתו מיעל ומיגמרי קמי רבייכו גרסו מתניתא ועלו לקמי רבייכו וכי יתביתו קמיה חזו לפומיה דכתיב (ישעיהו ל, כ) והיו עיניך רואות את מוריך וכי גרסיתו גרסו על נהרא דמיא דכי היכי דמשכן מיא משכן שמעתייכו

Zohar selection (3, 2:127a)

Rabbi Shim'on, Rabbi El'azar, Rabbi Abba, and Rabbi Yose were sitting one day beneath some trees on the plain by the Sea of Ginnosar. Rabbi Shim'on said, “How nice is the shade of these trees covering us! We must adorn this place with words of Torah!”

רבי שמעון ורבי אלעזר ור' אבא ור' יוסי, הוו יתבי יומא חד, תחות אילני, בבקעתא גבי ימא דגנוסר. אמר רבי שמעון, כמה יאה צלא דא, דחפיא עלן מגו אילני, ואנן צריכין לאעטרא האי אתר במלי דאורייתא

Menahem Nahum Twerski of Chernobyl, Me'or 'Einayim (Jerusalem: 2012), likkutam, 2:497

As the blessed holy One said, ‘I am Y-H-V-H your God,’ this utterance was heard roaring forth from all places, even from the stones in the wall. There was no place in which “I am” was not heard. God’s word, the statement “I am,” truly fills everything, for the world is filled with God’s glory (Isa. 6:2). Divinity dwells within all things.

ה' שמים נעשו וכל אשר בעולם והאדם בכלל כי הוא עיקר נמצא דבריו הם דברי ה' ובוזה עולמות גם כן כאמור ותשמע הארץ אמרי פי ר"ל כי אמרו רבותינו זכרונם לברכה (שמו"ר ה) בשעה שאמר הקב"ה אנכי ה' אלהיך היו שומעין מכל המקומות קול שואג אנכי ה' אלהיך אפילו אבן מקיר ולא היה מקום פנוי שלא היה נשמע משם אנכי וכו' כי באמת דבר ה' אנכי ה' וגו' ממלא הכל כי מלא כל הארץ כבודו (ישעיה ו, ג) והוא שוכן בכל דבר נמצא לא היה מקום פנוי שלא יאמר אנכי וכו' ויובן על דרך זה כשהאדם מקדש עצמו ומדבר בקדושת התורה כראוי אז אפילו מן הארץ אשר נתקדש סביביו בהשפעת קדושה ישמע קול קדושת התורה וכפי ערך גודל יכולתו לקדש המקום ישכון בו השכינה

b. Eruvin 100b

Rabbi Yohanan said: Even if the Torah had not been given, we would have learned modesty from the cat, and stealing from the ant, and forbidden relations from the dove, and proper relations from the rooster, which appeases and then mates

מקתויל, וגזל מנמלה, ועריות מיונה. דרך ארץ מתרנגול — שפפייס ואחר כך בועל.

Job 12:7-10

But ask the beasts, and they will teach you; The birds of the sky, they will tell you,

ואולם שאל-נא בהמות ותרג ועוף השמים ונגד-לך: או שים לארץ ותרג ויספרו לך דגי הים: מי לא ינדע בכל-אלה כי יד-יהוה עשתה זאת:

Or speak to the earth, it will teach you;
The fish of the sea, they will inform you.
Who among all these does not know
That the hand of the LORD has done this?
In His hand is every living soul
And the breath of all mankind.

אֲשֶׁר בְּיָדוֹ נַפְשׁ כָּל־חַי וְרוּחַ כָּל־בְּשָׂר־אִישׁ: